

Su Hayattır Sermayeye Devredilemez !

Her şeyi alınır satılır bir mal olarak gören kapitalist sistem en temel yaşamsal bir hak olan suyu da ticarileştirmeye devam ediyor. Temellerinin 1992'de Rio De Jenerio'da BM Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda atılan suyun metalaştırılmasının adımları aynı yıl Dublin'de yapılan BM Su ve Çevre Konferansı'nda suyun 'ekonomik mal' olarak tanımlanması ile devam etti ve 1996'da kurulan Dünya Su Konseyi'nin düzenlediği toplantılarla süreç hızlandırıldı. 5 incisi Türkiye'de toplanan Dünya Su Forumu toplantılarıyla; erişilebilir su kaynaklarının kimin yönetim ve denetiminde olacağı, kullanılabilir suyun hangi kanallarla tüketiciye ulaştırılacağı, üretim, pazarlama ve dağıtım yetkisinin kimde olacağı ve nasıl yapılacağına dair planlamalarla suyu ticarileştirme ve piyasa ekonomisine bırakma sürecinin yönlendirilmesi sürdürüldü.

Ülkemizde de buna yönelik girişimler hızla artarak uygulamalar çoğalmış, önce şehirlerde içme, kullanma amaçlı suyun dağıtım ve satışına yönelik uygulamalarla başlayan süreç, bugün su havzalarının enerji, sulama, içme amaçlı olarak sermayeye açılmasına dönüşmüştür.

Enerjide dışa bağımlılığımızın azaltılarak yerli kaynaklarımızın harekete geçirilmesi gibi meşru, anlamlı gerekçelendirmelerle 2003 yılında yürürlüğe konulan, aslında suyun kullanım ve denetimini semayeye aktaran "Su Kullanım Hakkı Anlaşması Yönetmeliği" çerçevesinde özel sektör tarafından inşa edilecek ve tamamlandığında yaklaşık 5,2 milyar KWh hidroelektrik enerji üretilmesini sağlayacak 75 Adet Tesisin temel atımı 24 Kasım 2009 tarihinde törenle kamuoyuna duyuruldu. Çevre Bakanı EROĞLU temel atım töreninde enerji, su ve çevre ile ilgili olarak; ".. Şu an için 1 569 projeye özel sektör başvuruda bulundu. Özel sektör bu projelere 35 milyar dolarlık yatırım yapacak. Ülkemiz enerjide dışa bağımlı. Bu yatırımları biran önce yapmalıyız. Enerji arz güvenliğini sağlamalıyız. Hidroelektrik santraller çevreyi tahrip etmiyor, dere yataklarına malzeme atanlara çok büyük cezalar veriyoruz. Doğal hayatın devamı için gerekli olan su bırakılacak. Bu Su Kullanım Hakkı Anlaşmasında belirtiliyor zaten. Bu konularda oldukça hassasız. Kamuoyu bunu bilmeli" demişti.

Oysa Doğu Karadeniz'de, Rize-Fındıklı'da, Çayeli, Hemşin, Çamlıhemşin İkizdere, Askaroz, Trabzon'da; İkizdere Çağlayan Deresi, Uzungöl'de, Artvin'de Papart'ta, Balcı'da, Maçahel'de, Barhal'da dereler üzerlerine yapılan, sayıları yüzlerce olan plansız nehir tipi HES ya da barajlarla doğa katliamı yaşanmaktadır. Artvin'de Çoruh Vadisi boyunca, vadi üzerinde yer alan onlarca köy ile Yusufeli ilçesi, projelendirilen barajlar ve hidroelektrik santrali sebebiyle sular altında kalacak, tarihi, kültürel ve doğal güzellikleri yok olacaktır. Tunceli Munzur Vadisi ile çevresinin baraj ve hidroelektrik santral projesi sebebiyle ekolojik dengesini bozulacak, insanlar göçe zorlanacak, yaşam kültürünün temelleri yok edilecektir. Hasankeyfte yapılacak barajlarla tarihi kültürel değerlerimiz sular altında kalma ve yok olma tehdidi altındadır.

Mahkeme süreçleriyle durdurulan projelere karşı "Sulama için su istiyorsanız, musluklardan su akmasını istiyorsanız, taşkın afetinden korunmak istiyorsanız ve temiz enerji talep ediyorsanız baraj ve Hidroelektrik santrale karşı olamazsınız." "barajlara karşı çıkmak bilgisizliktir. Bu sebeple kim ne derse desin baraj ve gölet yapacağız." Anlayışıyla yapılan açıklamalar Başbakan ve Çevre Bakanı tarafından defalarca tekrarlanmıştır.

Evet bugün yaşadığımız süreçte mahkemelerde kazanılan davalara karşı su ile ilgili projeler devam ediyor. Bütüncül bir havza yönetim anlayışını esas almayan, konuyu tek proje bazında ele alan HES Proje Üretimi ve Çevresel Etki Değerlendirme anlayışından uzaklaşılmalıdır.

TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası olarak Dünya Su Gününde bir kez daha ifade ediyoruz ki; Suyun, yalnızca insanlık için değil, canlı ve cansız tüm doğa için vazgeçilmez doğal ihtiyaç olduğu unutulmadan projeler oluşturulmalı, doğal bir varlık olan suyun kullanımı ve korunması ile ilgili kararlarda yöre, bölge, ülke insanını yok sayma anlayışı terk edilmelidir.

Suyu "doğal hak" olmaktan çıkarıp, "ticari bir mal" haline getirerek sermayeye, küresel piyasaya açan politikalarından vazgeçilmelidir.

TMMOB JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

22.03.2010